

“ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД
Счетоводна политика и обяснителни бележки
към Междинен финансов отчет
към 31 Март 2024 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

I.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	3
II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	3
III.ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТИТЕ	
1.ИМОТИ МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ	32
2.НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	34
3.НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ	36
4.ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	36
5.МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ И ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	37
6.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	38
7.АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ	39
8.ПРЕОЦЕНЪЧЕН РЕЗЕРВ	39
9.ЗАЕМИ	40
10.ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	40
11.ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	41
12.ПРИХОДИ	42
13.РАЗХОДИ	43
14.ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ	43
15.РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	44
16.ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ	44
17.ДИВИДЕНТИ НА АКЦИЯ	45
18.УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	45
19.СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	45
20.ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА КЛЮЧОВИЯ УПРАВЛЕНСКИ ПЕРСОНАЛ	46
21.УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	46
22. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА	47

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

1. Фирменно наименование

“Чайкафарма Висококачествените Лекарства” АД е търговско дружество с ЕИК 103524525, учредено и развиващо дейността си съгласно разпоредбите на Търговския закон и е регистрирано с решение на Окръжен съд гр. Варна, постановено по фирмено дело № 1096 от 14.03.2000 г.

С Решение на ВОС № 8866 от 10.10.2007 г. и Определение на СГС от 09.11.2007 г. се промени седалището и адреса на управление – от гр. Варна, район Приморски, жк Чайка, ул. “Никола Вапцаров” №1 в гр. София, район Изгрев, бул. “Г. М. Димитров” №1.

Дружеството е вписано в Регистъра на търговските дружества като акционерно дружество по ф.д. № 16559/2007 г. от Софийски градски съд.

Дата на учредяване и срок на съществуване:

“Чайкафарма Висококачествените Лекарства” АД е учредена през 2000 година. Съществуването на Дружеството не е ограничено със срок.

2. Държава, където Дружеството е учредено, седалище, адрес на управление, телефон, факс, електронна поща и електронна страница в Интернет:

Държава:	България
Адрес на управление:	гр. София, бул. „Г.М. Димитров” № 1
Адрес за кореспонденция:	гр. София, бул. „Г.М. Димитров” № 1
Телефон:	02 / 402 64 82
Факс:	02 / 962 50 59
Електронна поща:	tchaika@tchaikapharma.com
Интернет страница:	http://tchaikapharma.com

3. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството е производство и продажба на лекарствени средства в обработен или преработен вид.

4. Капитал

Капиталът на дружеството е в размер на 84 500 000 лв. (осемдесет и четири милиона и петстотин хиляди лева), разпределен на 84 400 000 бр. обикновени поименни акции с номинална стойност от по 1 лев.

II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

По-долу е описана счетоводната политика, приложена при изготвянето на финансовия отчет. Политиката е била последователно прилагана за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

1. База за изготвяне на финансовия отчет

Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на основата на презумцията за действащо предприятие. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че дружеството има достатъчно финансови ресурси и разполага с подкрепата на компанията майка, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се ре-класифицират и/или преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година или установени грешки.

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2021 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

2. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и други предприятия

За притежаваните дялови участия в дъщерни предприятия, съвместни предприятия, асоциирани предприятия и неконсолидирани структурирани предприятия се спазват изискванията на МСФО 12 Оповестяване на дялови участия в други предприятия. Оповестява се информация за значимите преценки и предположения за определяне на контрол, на съвместен контрол, на значително влияние и на вида съвместно предприятие.

За дяловите участия в дъщерни предприятия се оповестява информация за състава на групата, дяловото участие на неконтролиращите дялови участия, значителните ограничения върху способността за достъп до активи и уреждане на задължения, естество на рискове с дяловите участия в консолидирани структурирани предприятия и други изисквания. За всяко от дъщерните предприятия се оповестява име, основно място на стопанска дейност, дела на участието на неконтролиращите дялови участия, печалбата или загубата за неконтролиращите дялови участия, натрупаните неконтролиращи дялови участия и обобщена финансова информация. Оповестяват се естеството и степента на значителните ограничения.

За дяловите участия в съвместни и асоциирани предприятия се оповестява информация за естеството, степента и финансовото въздействие и естеството на рисковете. За всяко съществено съвместно и асоциирано предприятие се оповестяват име, естество на отношения, основно място на стопанска дейност, дялово участие, оценка по метода на собствен капитал или по справедлива стойност, обобщена финансова информация. Оповестяват се естеството и степента на съществените ограничения.

За дяловите участия в неконсолидирани структурирани предприятия се оповестява информация за естество и обхват и естество на рисковете. За естеството на дяловите участия се оповестява качествена и количествена информация. За естеството на рисковете се оповестява допълнителна информация.

Инвестициите се отчитат чрез себестойността метод, според който съучастията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби за обезценка. В отчета за всеобхватния доход се отчитат приходи от инвестициите само дотолкова, доколкото се получава дял от натрупаната печалба на дружеството, в което е инвестирано, под формата на дивиденди.

3. Отчитане по сегменти

Стопанският сегмент представлява група активи и стопански операции, участващи в предоставянето на продукти или услуги, и изложени на рискове и ползи, различни от тези на други стопански сегменти. Географският сегмент е ангажиран в предоставянето на продукти или услуги в отделна икономическа среда и е изложен на рискове и ползи, различни от тези в други икономически среди. Отчитането по сегменти се изисква за представяне в неконсолидиран финансов отчет на предприятие с котировка на финансови инструменти на фондова борса.

4. Сделки в чуждестранна валута

(1) Функционална валута и валута на представяне

Отделните елементи на финансовите отчети на Дружеството се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятието извършва дейността си (“функционална валута”). Финансовите отчети са представени в български лева, която е и функционалната валута. Българският лев е с фиксиран курс към еврото от 1 януари 1999 по силата на въведения в България валутен борд.

(2) Сделки и салда

Сделките в чуждестранна валута се трансформират във функционална валута, като се прилага официалния курс за съответния ден. Печалбите и загубите от промяна във валутните курсове, възникнали в резултат на разплащания по сделки в чуждестранна валута, както и от преоценка по заключителен валутен курс на деноминирания в чуждестранна валута активи и пасиви се признават в отчета за всеобхватния доход.

Значими валутни курсове:

31 март 2024 г.

Лева

1 щатски долар се равнява на	1.80911
1 евро се равнява на	1.95583
1 британски паунд се равнява на	2.28725
1 швейцарски франк се равнява на	2.00269

Промените в справедливата стойност на парични ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се анализират и се разделят на резултат от промени в амортизираната им стойност и от други промени в преносната им стойност. Валутни разлики, свързани с промените в амортизираната им стойност, се признават в печалбата или загубата, а другите промени в преносната стойност се признават в собствения капитал.

Разлики от преизчисления на непарични финансови активи и пасиви, такива като акции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават в печалбата или загубата като част от печалба или загуба свързани с преизчислението им по справедлива стойност. Разлики от преизчисления на инвестиции, държани до падеж се признават в отчета за всеобхватния доход.

5. Имоти, машини и съоръжения (ИМС)

Земите и сградите (с изключение на инвестиционните имоти), са представени по справедлива стойност. При използване на справедливи стойности се спазват изискванията и правилата на МСФО 13-Оценяване по справедлива стойност. Изхожда се от сделки за продажба на актива или за прехвърляне на пасива, които се извършват на основния пазар или на най-изгодния пазар, като включва транспортните разходи и изключва другите разходи по сделките.

Оценка по справедлива стойност

Ръководството използва йерархията на справедливите стойности, като при възможност оценката е на ниво 1 според обявените цени на активните пазари. При невъзможност за прилагане на ниво 1, се преминава към ниво 2 за наблюдаване пряко или косвено на цени. Последният вариант е ниво 3, при което се разработват ненаблюдаеми хипотези. Цялостното оценяване на справедливата стойност се категоризира на нивото от йерархията на справедливите стойности, където е намиращата се на най-ниско ниво хипотеза от значение за цялостната оценка.

При оценката по справедлива стойност се използва най-подходящия подход. Подходът на пазарните сравнения се основава на текущата пазарна цена, наскоро постигната пазарна цена или коригирана пазарна цена за сходен обект. Прилага се за инвестиционни имоти, дългови или капиталови инструмент на борсата /акции и облигации/, инвестиции извън борсата и биологични активи. Подходът на базата на разходите се основава на преценки за стойност на замяна с нов актив, възраст и състояние на актива и икономическа степен на износеност. Прилага се за дълготрайни материални активи и дълготрайни нематериални активи. Подходът на базата на доходите се основава на преки методи за изчисляване на икономия на разходи, ценообразуване с премия, освобождаване от лицензионни възнаграждения, свръхпечалби или пък на косвени методи за възвръщаемост на активите, остатъчна печалба, при което се постига съответствие между предположенията за паричните потоци и дисконтовия процент. Прилага се за обезценка на нефинансови задължения, финансови инструменти и единици, генериращи паричен поток.

Ръководството оповестява отчетните обекти, чиято справедлива стойност е в баланса. Оповестява се при необходимост и същественост и справедлива стойност на отчетни обекти, които не фигурират в баланса. Справедливата стойност се определя, на база редовни оценки от независим външен оценител, намалена с последващата амортизация на сградите. Натрупаната амортизация към датата на преоценката се елиминира срещу отчетната стойност на актива и получената нетна сума се коригира с преоценената стойност на актива. Всички други машини и съоръжения са представени по историческа цена намалена с начислената от придобиването им амортизация и обезценка. Историческата стойност включва разходи, които директно се отнасят към придобиването на актива.

Оценка по цена на придобиване

Останалите групи имоти, машини и съоръжения (без земите и сградите) се представят в годишния финансов отчет по модела на цената на придобиване. От отчетната стойност се приспада начислената до момента амортизация, както и натрупани обезценки на активите.

Стойностния праг на същественост за имотите, машините и съоръженията, приет от дружеството е 700 лв.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

Увеличенията в балансовата стойност, произтичащи от преценка на земите и сградите, се отнасят в преоценъчния резерв. Намаления, които компенсират предходни увеличения относно

един и същ актив, са за сметка на преоценъчния резерв; всички други намаления се отнасят в отчета за всеобхватния доход. При отписване на преоценените активи натрупаният за тях преоценъчен резерв се прехвърля в неразпределената печалба от предходни периоди.

Земята не се амортизира. Машините със съществено влияние върху обема на производството се амортизират по функционалния метод, на база на отработените машиночасове спрямо общият брой машиночасове по техническа характеристика. Амортизацията на останалите имоти, машини и съоръжения се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, като се прилагат следните амортизационни норми (в проценти):

Сгради и съоръжения	4%
Машини и оборудване	30%
Компютри и периферни устройства	50%
Стопански инвентар	15%

Остатъчната стойност и полезния живот на активите се преразглеждат, и ако е необходимо, се правят съответни корекции към всяка дата на изготвяне на финансовия отчет.

Балансовата стойност на актива се намалява незабавно до възстановимата му стойност в случаите, когато балансовата стойност на актива е по-голяма от неговата очаквана възстановима стойност (Прил. 2.8).

Печалбите и загубите от продажба на ИМС се определят като се сравнят приходите от продажбата с балансовата стойност и са включени в резултата от дейността.

Разходите по заеми за ИМС се отчитат като текущи разходи през периода за който се отнасят.

6. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти най-често представляват сгради или части от сгради, които не се ползват, но се притежават от Дружеството, за да бъдат отдадени под формата на оперативен наем. Инвестиционните имоти се оценяват по справедлива стойност, представляваща пазарна цена определяна от независими оценители ежегодно или на по-голям период от време при съществена промяна в справедливите стойности. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход като част от други приходи. Към края на текущата година .в дружеството няма налични инвестиционни имоти.

7. Нематериални активи

Разходи по придобиване на патенти, лицензи, софтуер и фирмени марки се отчитат като актив по историческа стойност, намалена с начислените амортизация и обезценка. Те се амортизират по линейния метод за периода на техния полезен живот, но не повече от 20 години. Нематериалните активи не се преоценяват. Ръководството извършва годишни прегледи на подлежащите на обезценка активи и в случаите, когато балансовата стойност на актива е по-висока от неговата възстановима стойност, той се обезценява до възстановимата си стойност.

Стойностния праг на същественост за нематериалните активи, приет от дружеството е 700 лв.

За нематериалните активи се използват следните амортизационни норми в проценти:

Права върху интелектуална собственост	15%
Програмни продукти	50%
Други нематериални активи	15%

Обезценка на активите

Активи, които се амортизират, както и инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

8. Финансови активи и пасиви и обезценка

Финансовите активи и финансовите пасиви са прекласифицирани при първоначалното прилагане на МСФО 9 от 01.01.2019 г.

Класификацията на финансовите активи се извършва на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието;
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и

б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив е дефиниран термин за стойността, по която са оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, а за финансови активи - коригирана за всеки коректив за загуби. По амортизирана стойност се избират да се оценяват търговски вземания, търговски задължения, други вземания, други задължения, предоставени кредити, получени кредити, държавни ценни книжа и други активи и пасиви.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;

б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

За главница се приема справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. Лихвата обхваща възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време, и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба. По справедлива стойност през друг всеобхватен доход се избират да се оценяват акции в капитала на дружества, други финансови инструменти в капитала, държавни ценни книжа, финансови инструменти-пасиви, други активи и пасиви.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. При първоначалното признаване обаче предприятието може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. По справедлива стойност през

печалбата или загубата се избират да се оценяват акции в капитала на дружества, други финансови инструменти в капитала, финансови инструменти-пасиви, други активи и пасиви.

Предприятието може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази.

За оценка на финансов актив по амортизирана стойност основното условие е активите да бъдат държани за получаване, за да се съберат договорните парични потоци. За оценка на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход основното условие е активите да бъдат едновременно държани за събиране на договорни парични потоци и за продажба. За оценка на финансов актив по справедлива стойност през печалбата или загубата основното условие е активите да не се оценяват по един от другите два бизнес модела, т.е. да бъдат държани за продажба като основна цел.

За правилно оценяване на финансовите активи, ръководството на предприятието е разработило бизнес модел. В бизнес модела се определят отделните видове финансови активи и принадлежността им към класификационните групи според определената цел съгласно МСФО 9. Предприятието определя конкретния състав на групите финансови активи според заложените цели в бизнес модела. Активите с поставена цел получаване на договорни парични потоци се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“. Активите с поставена цел получаване на договорни парични потоци и продажба на активите се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“. Активите с поставена цел продажба (и евентуални други активи извън предходните две групи, ако има такива) се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата“.

Предприятието класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на:

а) финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тези пасиви, включително деривативи, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;

б) финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящо на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие;

в) договори за финансова гаранция. След първоначалното му признаване издателят на такъв договор го оценява впоследствие по по-високата от:

i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и

ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с този стандарт;

г) ангажименти за отпускане на заем с лихвен процент, който е по-нисък от пазарния. Издателят на такъв ангажимент го оценява впоследствие по по-високата от:

i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и

ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с МСФО 15;

д) условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3. Такова условно възнаграждение се оценява впоследствие по справедлива стойност, като промените се признават в печалбата или загубата.

Последващото оценяване на финансовите активи и на финансовите пасиви се извършва от предприятието съгласно разглеждания стандарт. След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив по:

а) амортизирана стойност;

б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход;

в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Предприятието прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, и по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Крайните корективи за обезценка съгласно МСС 39 са равнени с началните корективи за обезценка съгласно МСФО 9, класифицирани по категории на оценяване. Няма съществена промяна в резултатите през текущата година в сравнение с предходната финансова година.

Счетоводното отчитане на обезценката е различно при групите финансови активи. При наличие на обезценка на финансови активи от групата „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“, разликата до балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. При наличие на обезценка на финансови активи от групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, разликата до балансовата стойност се отразява в другия всеобхватен доход (преоценъчният резерв).

Към всяка отчетна дата предприятието оценява коректива за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Целта на изискванията за обезценка е да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на всички финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване - независимо дали са оценени индивидуално или колективно - като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди.

Финансов актив с кредитна обезценка е дефиниран термин за финансов актив, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив могат да послужат наблюдавани данни за следните събития:

- а) значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- б) нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие;
- в) заемодателят/-те, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на заемополучателя, прави отстъпка/-и на заемополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би/биха направил/-и при други обстоятелства;
- г) става вероятно, че заемополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- д) изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- е) закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Ако през предходния отчетен период е оценило коректив за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, но към текущата отчетна дата предприятието определя, че условията по параграф 5.5.3 вече не са изпълнени, то оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца към текущата отчетна дата.

Очаквани кредитни загуби за 12 месеца е дефиниран термин за частта от очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, която представлява очакваните кредитни загуби, които произтичат от неизпълненията по финансов инструмент, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Кредитна загуба е дефиниран термин за разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени

или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка). Предприятието оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, предприятието използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Очаквани кредитни загуби е дефиниран термин за среднопретеглената стойност на кредитните загуби, като за тегла служат съответните рискове от настъпване на неизпълнение. Очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансов инструмент. Коректив за загуби е корективът за очаквани кредитни загуби по финансови активи, оценявани в съответствие с изискванията на стандарта, лизингови вземания и активи по договори, натрупаната обезценка за финансови активи и провизиите за очаквани кредитни загуби по кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция.

Предприятието признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), необходим с оглед корективът за загуби да бъде приравнен към отчетната дата на сумата, която трябва да бъде призната в съответствие с настоящия стандарт.

Към всяка отчетна дата предприятието оценява дали кредитният риск на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. При оценката си предприятието отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, предприятието сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.

Ако съществува разумна и аргументирана информация за бъдещи периоди, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието не може да разчита единствено на информация за просрочие, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване. Когато обаче не е възможно да се осигури информация, която касае по-скоро бъдещото развитие, а не статуса по отношение на просрочията (на индивидуална или колективна основа), без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието може да използва информация за просрочие, за да определи дали е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Независимо от начина, по който предприятието оценява значителното увеличение на кредитния риск, съществува оборима презумпция, че кредитният риск на финансов актив се е увеличил значително след първоначалното признаване, когато просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Предприятието може да обори тази презумпция, ако разполага с разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява, че кредитният риск не се е увеличил значително след първоначалното признаване, въпреки че просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Ако предприятието определи, че е налице значително увеличение на кредитния риск преди просрочието по договорните плащания да надхвърли 30 дни, оборимата презумпция не се прилага.

Ако договорните парични потоци на финансов актив са били предоговорени или модифицирани и финансовият актив не е отписан, предприятието оценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на финансовия инструмент, като съпоставя:

а) риска от настъпване на неизпълнение към отчетната дата (въз основа на модифицираните договорни условия); и

б) риска от настъпване на неизпълнение към датата на първоначалното признаване (въз основа на първоначалните, немодифицирани договорни условия).

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е дефиниран термин за процента, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка. При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на групата от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или оставащият срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

Към всяка отчетна дата предприятието признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Предприятието признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

Предприятието винаги оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента за:

а) търговски вземания или активи по договор, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 15, и които:

i) не съдържат съществен компонент на финансиране (или, когато предприятието прилага практически целесъобразна мярка за договори със срок от една година или по-кратък) в съответствие с МСФО 15 ;

ii) съдържат съществен компонент на финансиране в съответствие с МСФО 15, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Тази счетоводна политика се прилага за всички подобни търговски вземания или активи по договор, но може да се прилага и отделно за търговски вземания и активи по договор;

б) лизингови вземания, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 17, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Тази счетоводна политика се прилага за всички лизингови вземания, но може да се прилага и отделно за вземанията по финансов и по оперативен лизинг.

Предприятието оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент така, че да бъде взета предвид:

а) сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;

б) стойността на парите във времето; и

в) разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.

Максималният срок, който се взема предвид при оценяването на очакваните кредитни загуби, е максималният срок на договорите (в т.ч. опции за удължаване), през който предприятието е изложено на кредитен риск, а не по-дълъг срок, дори той да съответства на стопанската практика. Някои финансови инструменти обаче включват както кредит, така и ангажимент по неусвоен кредит, като договорните права на предприятието да изисква погасяване и отмяна на ангажимента по неусвоен заем не ограничават експозицията на предприятието към кредитни загуби само за договорния срок на предизвестие. Единствено по отношение на такива финансови инструменти предприятието оценява очакваните кредитни загуби за срока, през който предприятието е изложено на кредитен риск, а очакваните кредитни загуби не могат да бъдат намалени чрез мерки за управление на кредитния риск, дори ако този срок надхвърля максималния договорен срок.

Обезценката на финансовите активи по МСФО 9 се обвързва с очакваните кредитни загуби. Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Предприятието признава промените в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, щом е налице значително увеличение на кредитния риск.

Няма необходимост и не са извършени промени в счетоводните политики за модифициране, преустановяване и отписване на финансовите активи. Финансовите активи на предприятието са основно търговски вземания и търговски задължения. За търговските вземания е определена политика с модел за обезценка.

Приходите от лихви за финансови активи се изчисляват по метода на ефективната лихва. Отделно се представят размера на приходите от лихви за активите с оценка по амортизирана стойност и за активите с оценка по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

Оценяването по амортизирана стойност на финансови активи се извършва съгласно изискванията на стандарта. Приходите от лихви се изчисляват чрез използването на метода на ефективната лихва. При това изчисление ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на финансовия актив, с изключение на:

а) закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка. За тези финансови активи предприятието прилага коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив при първоначалното признаване;

б) финансови активи, които не са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, но впоследствие са станали финансови активи с кредитна обезценка. За тези финансови активи предприятието прилага ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив в последващите отчетни периоди.

Метод на ефективната лихва е дефиниран термин за метода, използван при изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или финансов пасив и при разпределяне и признаване на лихвените приходи или лихвените разходи в печалбата или загубата през съответния период. Ефективен лихвен процент е дефиниран термин за процента, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансов пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии или отбивки.

Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на група от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или очакваният срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

Разходите със загуби от обезценка на финансови активи се изчисляват по модел, съобразен с основните изисквания на стандарта. Тези разходи се представят в отделна статия към приходите и разходите. Възстановените загуби от обезценка на активите също се представят в отделна статия в отчета.

Търговските вземания се групират за целите на обезценката. Обособяват се групи за исторически анализ и изчисляване на конкретен размер на обезценка според срокове на плащания, срокове на просрочия, връзка на клиента по отношение на свързаност и други допълнителни фактори.

Предприятието няма операции, по които да се явяват експозиции от рискове по хеджирани позиции. При необходимост от такива операции е избрана счетоводна политика за неприлагане на изискванията за отчитане на хеджирането на МСФО 9.

9. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Разходите, които се извършват с цел готовност на продукта за продажба в определено състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване). Тези разходи включват:

а) материали и стоки – всички доставни разходи, включително вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за ползване вид;

б) продукцията и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности. База за разпределение на постоянните общопроизводствени разходи по продукти е количеството произведена продукция.

При отписване за използване и продажба материалните запаси се оценяват по метода на стандартната себестойност за разходите. Стандартната себестойност взема предвид нормалните нива на материали и доставки, труда, ефикасността и използване на капацитета. Те се преразглеждат редовно и ако е необходимо се преизчисляват съобразно новите условия. Отклоненията от стандартна себестойност до фактическа себестойност се отписват текущо за продадената продукция и стоки, а също така и в края на всеки отчетен период.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база на използвана информация от външни или вътрешни източници, като е съобразена със спецификата на различните видове материални запаси.

Когато се продават материални запаси, тяхната балансовата стойност се признава като разход през периода, през който съответният приход е бил признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой, пари по банкови сметки, други високо ликвидни краткосрочни инвестиции с падеж до 3 месеца, както и банкови овърдрафти. В баланса овърдрафтите се включват като краткосрочно задължение в категорията на краткосрочните заеми.

11. Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като капитал. Разходите по емисията на нови акции, които са пряко свързани с нея, се отчитат в собствения капитал като намаление на постъпленията от емисията, като се елиминира ефекта на данъците върху дохода.

Когато Дружеството изкупува собствени акции, платената сума, включваща и съответните пряко свързани допълнителни разходи, (нетирани с ефекта на данъците върху дохода), се изважда от принадлежащия на собствениците на Дружеството капитал, докато обратно изкупените акции не се обезсилят, продадат или преиздадат. Когато тези акции по-късно се продадат или преиздадат, всеки приход, нетиран с пряко свързаните допълнителни разходи по транзакцията и съответния данъчен ефект, се включва в капитала, принадлежащ на собствениците на Дружеството.

12. Текущи и отсрочени данъци

Текущият данък върху дохода се изчислява на база данъчните закони в сила към датата на баланса в страната, където Дружеството генерира облагаеми доходи. Ръководството периодично преоценява позициите си, отразени в данъчните декларации, по отношение на обстоятелства, в които приложимата данъчна нормативна уредба е обект на интерпретация и отчита провизии, където е необходимо, за сумите, които се очаква да бъдат дължими като данъци.

Отсрочен данък се начислява по балансовия метод за всички временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и отчетната им стойност във финансови отчети. Ако обаче, данъчните временни разлики възникват от първоначалното признаване на актив или пасив, при което не е засегнато нито счетоводната, нито данъчната печалба (загуба) по време на транзакцията, то тази разлика не се осчетоводява. При изчисляване на отсрочените данъци се използват данъчните ставки (и нормативна уредба), действали към датата на съставяне на баланса, които се отнасят за периодите на очакваното обратно проявление на данъчните временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава само в случай, че е вероятно наличието на достатъчни по размер бъдещи данъчни печалби, срещу които тези активи да могат да бъдат използвани.

13. Доходи на наети лица

По линия на план за дефинирани вноски Дружеството изплаща вноски на държавно управлявани пенсионни и социалноосигурителни планове на задължителна база. След като вноските веднъж са изплатени, Дружеството няма повече задължения за плащане. Вноските се признават като разход за персонала когато станат дължими. Предплатените вноски се признават за разход за бъдещ период до размера, до който сумите ще бъдат приспаднати от бъдещи плащания или възстановени.

От 2015г. Чайкафарма Висококачествените лекарства АД заделя провизии за възникване на обезщетения при пенсиониране на персонала, съгласно изискването на чл.222 от Кодекса на труда. Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това

изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при напускане и изисква прилагането на актюерски методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи, чрез прилагане на кредитния метод на прогнозираните единици.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на отработения и предстоящия им трудов стаж. Общото задължение се разпределя през целия очакван трудов стаж на наетото лице при работодателя, като размерът на задължението към момента на оценката представлява пропорционална част, отнасяща се за годините на отработения трудов стаж. Всяка единица – година отработен трудов стаж се измерва отделно за да се определи окончателния размер на задължението. На базата на структурата на служителите по пол и възраст са приложени статистически вероятности лицата да не доживеят до възрастта, необходима за придобиване на право на пенсия или да напуснат работодателя по други причини преди да са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Тъй като провизиите за обезщетения на персонала имат дългосрочен характер на задължение те се отразяват в нетекущите пасиви в Отчета за Финансовото състояние на Чайкафарма Висококачествените лекарства АД.

Демографските допускания отразяват вероятността лицата, назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. Лицата могат да отпаднат преди пенсиониране по различни причини: оттегляне, съкращаване на щат, заболяване, смърт и др. Демографските допускания отразяват специфични вероятности, които се базират на статистическа информация за населението на страната и са приложени към структурата на персонала по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

Таблицата за смъртност отразява вероятността лицата да доживеят определената възраст за придобиване на право на пенсия. Изчислява се за всяко лице индивидуално на базата на неговия пол и на възрастта му към момента на извършване на оценката. Използвана е Таблица за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България на Националния статистически институт.

На базата на предоставена информация за текучеството на персонала през последните четири години и очакваното реструктуриране на дружеството през следващите две години е

отразена вероятността за напускане или предстоящо съкращаване. Тази вероятност¹ е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

Финансовите допускания се прилагат към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност. Приетите лихвени проценти представляват много важна част от процеса на оценката, тъй като се използват за дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци, в резултат на което се получават капитализираните стойности на бъдещите плащания. Финансовите допускания отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някои основни параметри като доходност на инвестициите, ръст на заплатите, инфлация и др. При определянето на финансовите параметри следва да се има в предвид дългосрочния характер на задължението към по-голямата част от наетите лица, според момента на възникване на задължението за изплащане на обезщетение.

Приложения процент за ръст на заплатите е от съществено значение за определяне на размера на задължението към момента на неговото възникване. Размерът на този процент е определен на базата на статистическа информация за ръста на заплатите в дружеството през последните пет години и на прогнозните очаквания за следващите години, според очакваното ниво на инфлация. Като се има предвид статистическата информация за доходите и инфлацията в страната и очакванията на работодателя е определен прогнозният ръст на заплатите. Прогнозирият ръст на заплатите е в размер на 2 на сто годишно.

Според изискването на стандарта процента с който ще се дисконтира задължението трябва да съответства на пазарните доходи към дата на счетоводния баланс, който носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации. Удачно е също така като процент на дисконтиране да се използва и бъдещата норма на възвращаемост на активите на предприятието. Поради дългосрочния характер на задължението и липсата на такива финансови инструменти, отразяващи фиксирана доходност за по-дълъг срок е преценено, че като норма на дисконтиране може да се приложи очаквания процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите следвайки изискванията на МСС 19. Процента на дисконтиране, който е използван при изчисляването на задължението на „ЧАЙКАФАРМА ВИСОКО-КАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД към 31.12.2023 г. процента на дисконтиране е 1 на сто годишно за целия срок на задължението.

При определянето на момента на пенсиониране за всички лица, работещи на трудов договор в компанията се предполага, че те ще се пенсионират според изискването за пенсия за осигурителен стаж и възраст за работещите при условията на трета категория труд.

Към 31.03.2024 г. „ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД не заделяла провизии за възникване на обезщетения при пенсиониране на персонала.

14. Провизии

Провизии за правни искове се признават когато Дружеството има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

15. Лизингови договори

Дружеството като лизингодател

Лизингодателят класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Дали даден лизингов договор е договор за финансов или за оперативен лизинг зависи от същността на сделката, а не от формата на договора. Основни критерии, които индивидуално или в комбинация водят по принцип до класифициране на лизинговия договор като договор за финансов лизинг, са например:

а) лизинговият договор прехвърля собствеността върху основния актив на лизингополучателя към края на срока на лизинговия договор;

б) лизингополучателят притежава опция за закупуване на основния актив на цена, която се очаква да бъде достатъчно по-ниска от справедливата стойност към датата, на която опцията може да бъде упражнена, за да бъде достатъчно сигурно към датата на въвеждане, че опцията ще бъде упражнена;

в) срокът на лизинговия договор покрива по-голямата част от икономическия живот на основния актив дори ако правото на собственост не е прехвърлено;

г) на датата на въвеждане настоящата стойност на лизинговите плащания се равнява по същество на най-малко цялата справедлива стойност на основния актив;

д) основният актив има дотолкова специфичен характер, че само лизингополучателят може да го използва без съществени модификации.

Дружеството като лизингополучател

МСФО 16 Лизинг е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, е направен от тяхна страна по-подробен анализ на условията на договорите с цел възможност да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на част от договорите за оперативен лизинг, тъй като дружеството е лизингополучател.

За лизингов договор дружеството приема договор или част от договор, по силата на който срещу възнаграждение се прехвърля правото на ползване на даден актив (основния актив) за определен период от време. Договор за финансов лизинг е лизингов договор, при който се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху даден основен актив. Оперативен лизинг (наемен договор) е лизингов договор, при който не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху даден основен актив.

Лизингополучателят може да избере да не прилага изискванията за признаване на активи с право на ползване по отношение на:

- а) краткосрочни лизингови договори;
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, когато е нов.

Лизингът на основен актив не отговаря на условията за лизинг на актив с ниска стойност, ако естеството на актива е такова, че когато е нов, активът обикновено не е с ниска стойност. Например, лизингът на автомобили не би отговарял на условията за лизинг на активи с ниска стойност, тъй като новият автомобил обикновено не е с ниска стойност. Основни активи с ниска стойност могат да бъдат например таблетки и персонални компютри, дребни канцеларски мебели и телефонни апарати. Предприятието определя точен минимален праг в лева за активи, които няма да се третират по основния ред за признаване и отчитане, определен в стандарта – 9 000 лв. Лизингополучателят избира да не прилага изискванията и за лизинговите договори, чийто срок изтича в рамките на 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.

За посочените в горния абзац договори лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор или на друга систематична база. Лизингополучателят прилага друга систематична база, когато тази база отразява по-точно ползите за лизингополучателя. Приема се, че основен актив с ниска стойност съществува, ако лизингополучателят може да се възползва от неговата употреба самостоятелно или заедно с други ресурси, които са лесно достъпни за лизингополучателя и не е силно зависим от други активи или е тясно свързан с тях.

В началото на договора предприятието преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За договор, който съдържа лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, лизингополучателят разпределя възнаграждението по договора за всеки лизингов компонент въз основа на относителната единична цена на лизинговия компонент и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти. Относителната единична цена на лизинговите и нелизинговите компоненти се определя въз основа на цената, която лизингодателят или сходен доставчик би начислил на предприятието за този или подобен компонент поотделно. Ако наблюдаемата самостоятелна цена не е непосредствено достъпна, лизингополучателят прави приблизителна оценка на единичната цена, като използва в максимална степен наблюдаемите данни.

Предприятието определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно със:

- а) периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция;
- б) периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

При оценката на това дали е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, предприятието взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за лизингополучателя да упражни опцията да удължи или да не упражни опцията да прекрати срока на лизинга.

На началната дата лизингополучателят признава актива с право на ползване. На началната дата лизингополучателят признава едновременно и пасива по лизинга. На началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя (търговски комисионни, юридически хонорари и други);

г) оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция;
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Когато прилага модела на цената на придобиване, лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка;
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Лизингополучателят прилага изискванията за амортизация в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, когато амортизира актив с право на ползване. Ако собствеността върху актива се прехвърля на лизингополучателя по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от лизингополучателя, последният амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай лизингополучателят амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано. Лизингополучателят прилага МСС 36 Обезценка на активи, за да определи дали активът с право на ползване е обезценен и да отчете всички установени загуби от обезценка.

Ако основният актив при договор за лизинг отговаря на дефиницията за инвестиционен имот, дружеството прилага МСС 40 за отчитане на актива с право на ползване. Една и съща политика за последваща оценка се прилага по отношение на собствените и по отношение на наетите инвестиционни имоти. Не е задължителна една и съща политика за последваща оценка по отношение на собствените и по отношение на наетите имоти, машини и съоръжения. Дружеството прилага модела на цената на придобиване за земи и сгради, които класифицира като активи с право на ползване, за разлика от собствените земи и сгради, за които се прилага модела на преоценената стойност.

След началната дата лизингополучателят преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в

оценката на пасива по лизинга, лизингополучателят признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Лизингополучателят преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент в следните случаи:

а) има промяна в срока на лизинговия договор. Лизингополучателят определя коригираните лизингови плащания въз основа на коригирания срок на лизинговия договор;

б) има промяна в оценката на опция за закупуване на основния актив, направена съобразно събитията и обстоятелствата във връзка с опция за закупуване. Лизингополучателят определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, дължими съгласно опцията за закупуване.

Лизингополучателят отчита изменението на лизинговия договор като отделен лизинг, ако едновременно:

а) изменението увеличава обхвата на лизинговия договор, като добавя правото на ползване на един или повече основни активи;

б) възнаграждението по лизинговия договор се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението в обхвата и евентуални корекции на тази цена за отразяване на обстоятелствата по конкретния договор.

Втори вариант е изменението в лизинговия договор да не е отчетено като отделен лизинг към датата на влизане в сила на изменението. В този случай лизингополучателят:

а) разпределя възнаграждението в променения договор;

б) определя срока на изменения лизингов договор;

в) преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент.

Ако изменение в лизингов договор не е отчетено като отделен лизинг, лизингополучателят отчита преоценката на пасива по лизинга като:

а) намалява балансовата стойност на актива с право на ползване, за да отрази частичното или пълно прекратяване на лизинговия договор, за изменения на лизинговия договор, намаляващи неговия обхват. Лизингополучателят признава в печалбата или загубата всички доходи или загуби, свързани с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор;

б) извършва съответните корекции на актива с право на ползване за всички други изменения на лизинговия договор.

Предприятието не прилага настоящия стандарт със задна дата по пълния ретроспективен метод в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, с изчисляване на кумулативен ефект към 01.01.2018 г. Приложеният метод за преход е модифицираният ретроспективен метод, използван съгласно възможностите за избор в стандарта. Този метод се прилага само за договори, които не са изпълнени към 01.01.2019 г., датата на първоначалното прилагане на стандарта. Признава се кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт в корекция на салдото на неразпределената печалба в началото на годишния отчетен период, т.е. към 01.01.2019 г. По този метод не се извършват корекции на предходния сравнителен период в годишния финансов отчет.

16. Признаване на приходите и разходите

Счетоводните политики, специфични за предприятието, са разработени съгласно принципите на МСФО 15 относно основните приходни потоци на предприятието. При прилагане на стандарта предприятието анализира следните етапи:

1. Идентифициране на договора с клиент.

2. Идентифициране на отделните задължения за изпълнение в договора с клиент.

3. Определяне на цената на сделката в договора с клиент.

4. При необходимост разпределяне на цената на сделката към отделните задължения за изпълнение в договора с клиент.

5. Признаване на приход, включително при удовлетворяване на всяко отделно задължение в договора с клиент.

Предприятието отчита договор с клиент, който е в обхвата на настоящия стандарт, единствено когато са изпълнени всички от следните критерии:

а) страните по договора са одобрили договора (в писмен вид, устно или в съответствие с други обичайни търговски практики) и са решени да изпълняват съответните си задължения;

б) предприятието може да идентифицира правата на всяка от страните по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;

в) предприятието може да идентифицира условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;

г) договорът има търговска същност (т.е. в резултат от договора се очаква да се променят рискът, времевите параметри или размерът на бъдещите парични потоци на предприятието); както и

д) има вероятност предприятието да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента. При оценяването на вероятността възнаграждението да бъде получено, предприятието взема предвид само способността и намерението на клиента да заплати размера на възнаграждението в изисквания срок. Размерът на възнаграждението, на което предприятието ще има право, може да бъде по-нисък от цената, посочена в договора, ако възнаграждението е променливо, тъй като предприятието може да предложи на клиента ценова отстъпка.

Предприятието не прилага настоящия стандарт със задна дата по пълния ретроспективен метод в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, с изчисляване на кумулативен ефект към 01.01.2017 г. Приложеният метод за преход е модифицираният ретроспективен метод, използван съгласно параграф В36 на стандарта. Този метод се прилага само за договори, които не са изпълнени към 01.01.2018 г., датата на първоначалното прилагане на стандарта. Признава се кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт в корекция на салдото на неразпределената печалба в началото на годишния отчетен период, т.е. към 01.01.2018 г. По този метод не се извършват корекции на предходния сравнителен период в годишния финансов отчет.

Допълнителни оповестявания за размера на въздействието, което прилагането на МСФО 15 оказва в настоящия отчетен период върху всяка отделна статия на финансовия отчет спрямо изискванията, прилагани до момента, както и обяснение на причините за съществени промени са представени по-долу:

Няма съществени промени при признаване на приходите през текущата финансова година в сравнение с прилаганата през предходната финансова година счетоводна политика.

Предприятието признава приходите, когато (или като) предприятието удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли обещаната стока или услуга (т.е. актив) на клиента. Даден актив е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Идентифицирането и удовлетворяването на задълженията за изпълнение водят до прилагане на метод за признаване на прихода в определен момент от времето. Не се прилага метод за признаване на прихода в течение на времето. Запазват се използваните методи за признаване на прихода в сравнение с предходната финансова година. При необходимост от прилагане на метод за признаване на прихода в течение на времето се изчисляват приблизителни суми за оценка на евентуални гаранции, услуги по поддръжката, предварително заплатени такси и предпроизводствени разходи.

Само при необходимост се използват подходящи методи за приблизително оценяване на единичната продажна цена на стока или услуга, които включват, но не се ограничават до, следното:

а) подход на коригираната пазарна оценка - предприятието би могло да направи оценка на пазара, на който продава стоките или услугите си, и да изчисли приблизително цената, която

клиентът на този пазар би бил готов да плати за стоките или услугите. Този подход може също да включва позоваване на цени за подобни стоки или услуги, предлагани от конкурентите на предприятието, и коригиране на тези цени, както е необходимо, за да отразяват разходите и маржовете на предприятието;

б) подход на очаквани разходи плюс марж - предприятието би могло да прогнозира очакваните си разходи, свързани с удовлетворяване на задължението за изпълнение, и след това да прибави подходящ марж за тази стока или услуга;

в) остатъчен подход - предприятието може да оцени приблизително единичната продажна цена, като се позове на общата цена на сделката минус сбора от наблюдавани единични продажни цени на други обещани в договора стоки или услуги.

При оценка на задълженията за изпълнение за удовлетворяване с времето, приходите се признават при положение, че дейността на предприятието не създава актив с алтернативна употреба за предприятието и то разполага с гарантирано право на плащане за дейността, извършена към съответната дата.

Ако задължение за изпълнение не е удовлетворено с течение на времето, предприятието удовлетворява задължението към определен момент във времето. За да се определи моментът, в който даден клиент получава контрол върху обещания актив и предприятието удовлетворява задължението за изпълнение, предприятието взема предвид изискванията относно контрола. В допълнение, предприятието взема предвид признаци за прехвърлянето на контрола, които включват, но не се ограничават до следното:

а) предприятието има съществуващо право на плащане за актива - ако клиентът е понастоящем задължен да заплати за актива, това може да означава, че в замяна клиентът е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива;

б) клиентът има законното право на собственост върху актива - законното право на собственост може да показва коя страна по договора може да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Следователно прехвърлянето на законното право на собственост върху актив може да означава, че клиентът е получил контрол върху актива. Ако предприятието запазва законното право на собственост само като защита срещу неплащане от страна на клиента, тези права на предприятието не възпрепятстват клиента да получи контрол върху актива;

в) предприятието е прехвърлило физическото владение върху актива - физическото владение на клиента върху актива може да показва, че клиентът има способността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Въпреки това физическо владение може и да не съвпада с контрола върху даден актив. Например, в някои споразумения за обратно изкупуване и договори за консигнация, клиентът или получателят може да влязат във физическо владение върху актива, който предприятието контролира. И обратно, в някои договорености за фактуриране и задържане, предприятието може да запази физическото владение върху актив, който се контролира от клиента. Примери са споразумения за обратно изкупуване, споразумения за консигнация и договорености за фактуриране и задържане;

г) клиентът носи значителните рискове и ползи от собствеността върху актива - прехвърлянето към клиента на значителните рискове и ползи от собствеността върху актива може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива. Въпреки това при извършването на оценка на рисковете и ползите от собствеността върху обещания актив, предприятието изключва всякакви рискове, които пораждаат отделно задължение за изпълнение в допълнение към задължението за изпълнение, свързано с прехвърлянето на актива. Например, предприятието може да е прехвърлило контрола върху актива на клиента, но все още да не е удовлетворило

допълнителното задължение за изпълнение, свързано с предоставянето на услуги по поддръжката във връзка с прехвърления актив;

д) клиентът е приел актива - приемането на актива от клиента може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива.

Предприятието признава приходите при прехвърляне на контрола, като е в ролята на принципал, тъй като притежава контрола върху стоките и услугите, преди да ги прехвърли към клиента. Съгласно договорните споразумения с клиентите предприятието не се явява агент при продажбата.

При определяне на цената на сделката предприятието коригира обещания размер на възнаграждението за въздействието на стойността на парите във времето, ако моментът на плащане, договорен (пряко или косвено) от страните по договора, по-рано за клиента или предприятието значителна полза от финансирането на прехвърлянето на стоките или услугите към клиента. При тези обстоятелства договорът съдържа значителен компонент на финансиране. Значителен компонент на финансиране може да съществува независимо от това дали обещаното финансиране е изрично посочено в договора, или се подразбира от условията за плащане, договорени от страните по договора. В обичайната дейност на предприятието няма значителен компонент на финансиране в договорите с клиенти.

При определяне на цената на сделката предприятието взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху продажбите). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Естеството, времевите показатели и размерът на възнаграждението, обещано от клиента, влияят на приблизителната цена на сделката. При определяне на цената на сделката предприятието взема предвид въздействието на всички от следните:

- а) променливото възнаграждение;
- б) оценки на променливото възнаграждение, съдържащи ограничения;
- в) съществуването на значителен компонент на финансиране в договора;
- г) непарично възнаграждение; както и
- д) възнаграждение, дължимо на клиент.

Няма необходимост от разпределение на цената на транзакцията към отделните задължения за изпълнение. При евентуална необходимост от това се прилагат относителни самостоятелни продажни цени. В краен случай се прилага метод за приблизително оценяване на база на използването на наблюдаеми входящи данни.

Активите по договори с клиенти отразяват вземанията по признати приходи от продажби. През отчетния период са получени парични средства в резултат на погасяване на вземания по продадени продукция, стоки и услуги с прехвърляне на контрол. Пасивите по договори с клиенти отразяват задълженията по получени аванси за бъдещи продажби. През отчетния период са признати като приходи и в текущия резултат получените аванси за продадени продукция, стоки и услуги с прехвърляне на контрол. Към края на финансовата година активите по договори с клиенти са коригирани с подходящ модел на очакваната кредитна загуба по МСФО 9.

Оповестяването на приходите по категории отразява характера, времевите параметри и несигурността на приходите и паричните потоци, като води до разбиране на главните фактори. Същото важи за оповестяване на очакваната кредитна загуба. Основните оповестявани са представени по-нататък в приложенията.

Приходите включват справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от данъци върху добавената стойност и предоставени отстъпки. Приходи се признават като следва:

Разходите се признават в момента на тяхното възникване на база на документална обоснованост. Спазват се принципите на текущо начисляване и съпоставимост с приходите.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват. Стопанската изгода на разсрочените разходи е обвързана със следващ отчетен период.

17. Разпределение на дивиденди

Разпределението на дивиденди на акционерите на Дружеството се признава като задължение във финансовите отчети в периода, в който е одобрено.

Приход от дивиденди се признава когато е установено правото да се получи плащането

18. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки

Приблизителните оценки и преценки са базирани на натрупан опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития при наличните обстоятелства. Достоверността на приблизителните оценки и преценки се преразглежда редовно.

18.1 Значими счетоводни приблизителни оценки и предположения

Дружеството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Значимите счетоводни приблизителни оценки, при които има значителен риск от последваща съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите, са дискутирани по-долу:

(а) Данъци върху дохода

Дружеството е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на данъчната администрация. Значителна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Съществуват множество операции и изчисления, за които окончателно определения данък е неуточнен в нормалния ход на дейността. Дружеството признава пасиви за очаквани данъчни задължения на база на преценка на ръководството. Когато окончателния данъчен резултат е различен от първоначално отчетените суми, тези разлики ще имат влияние върху краткосрочния данък и провизиите за временни данъчни разлики в периода на данъчните ревизии.

При определяне на данъците върху дохода се спазват изискванията на МСС 12 Данъци върху дохода.

(б) Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливите цени на котираните инвестиции на активни пазари са базирани на текущите пазарни цени. Ако няма активен пазар за финансов инструмент, Дружеството установява справедливите цени, като използва оценъчни модели. Това включва използване на последни сделки, извършени по справедливи цени, дисконтирани парични потоци, модели за оценки на опции, и други модели, използвани от пазарните участници. Моделите за оценка отразяват текущите пазарни условия на датата на оценката, които може и да не са представителни за пазарните условия преди и след тази дата. Към датата на баланса ръководството прегледа неговите модели за да подсури, че те подходящо отразяват текущите пазарни условия, включително относителната ликвидност на пазара и кредитния спред.

При определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти се спазват изискванията на МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност.

(в) Обезценки на вземания

При извършване на обезценки на вземанията ръководството на Дружеството оценява размера и периода на очакваните бъдещи парични потоци свързани с вземанията въз основа на своя опит за сходни по характер вземания, като взема под внимание и текущите обстоятелства за вземанията, преглеждани за обезценка.

При определяне на кредитния риск на вземанията и другите финансови инструменти се спазват изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.

(г) провизии за обезщетения при пенсиониране на персонала

Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при напускане и изисква прилагането на актюерски методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи, чрез прилагане на кредитния метод на прогнозираните единици.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на отработения и предстоящия им трудов стаж. Общото задължение се разпределя през целия очакван трудов стаж на наетото лице при работодателя, като размерът на задължението към момента на оценката представлява пропорционална част, отнасяща се за годините на отработения трудов стаж.

(д) провизии за компенсируеми отпуски на персонала

Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при ползване на платен отпуск и изисква прилагането на точни подходящи методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на неизползваните дни от компенсируемите отпуски и актуалната стойност на сумата за възнаграждения и осигуровки за работодателя. Осигуровките се формират на база приетите от държавата нормативи за следващата година.

19. Отчитане по сегменти

Информация за дейността по оперативни сегменти се изисква съгласно МСФО 8.

Предприятието е публично и попада в обхвата на изискванията за оповестяване на секторна информация.

Оперативен сегмент е компонент на предприятието:

а) който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на същото предприятие);

б) чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководителя на предприятието, вземащ главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента, и оценяване на резултатите от дейността му;

в) за който е налице отделна финансова информация.

Оперативен сегмент може да предприема бизнес дейности, за които още не получава приходи, например, операциите по създаване на предприятие могат да бъдат оперативен сегмент преди да печелят приходи.

Предприятието отчита отделно информация за всеки оперативен сегмент, който: е бил идентифициран или е резултат от обединяването на два или повече от тези сегменти и надхвърля количествените прагове в параграф 13 на МСФО 8.

Оперативните сегменти често показват сходни дългосрочни резултати на дейност, ако имат сходни икономически характеристики. Например биха се очаквали сходни дългосрочни средни брутни маржове за два оперативни сегменти, ако техните икономически характеристики са сходни. Два или повече оперативни сегмента могат да бъдат обединени в един оперативен сегмент, ако обединяването е в съответствие с основния принцип на настоящия МСФО, сегментите имат сходни икономически характеристики и сегментите са сходни във всяко от следните отношения:

- а) естеството на продуктите и услугите;
- б) естеството на производствените процеси;
- в) вида или класа клиенти за техните продукти и услуги;
- г) методите, използвани, за разпространяване на техните продукти или за предоставяне техните услуги.

Бизнес дейностите на дружеството, от които то получава приходи и понася разходи, следва да се третира като един единствен оперативен сегмент – производство и търговия на лекарствени форми. Оперативните резултати редовно се преглеждат от ръководителя на предприятието, вземащ главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента, и оценяване на резултатите от дейността му. За лекарствените форми е налице отделна финансова информация.

В такъв аспект посочените във финансовия отчет приходи, разходи, финансов резултат, активи и пасиви се отнасят за един единствен оперативен сегмент – производство и търговия на лекарствени форми в България. Няма възможност и необходимост от разграничение на други оперативни сегменти.

20. Доход на акция

Дружеството представя данни за основен доход на акция и за доход на акция с намалена стойност за обикновените си акции. Основен доход на акция се изчисляват като печалбата или загубата, разпределяема към обикновените акционери, се раздели на среднопретегления брой на обикновени акции на Дружеството през този период. Доход на акция с намалена стойност се определя чрез коригиране на печалбата или загубата разпределяема към обикновените акционери и среднопретегления брой на обикновените акции за ефектите от всички потенциални обикновени акции с намаляващ дохода на акция ефект, които включват конвертируеми облигации и опции върху акции предоставени на работниците и служителите. Няма фактори, които да водят до изчисление на доход на акция с намалена стойност.

III. ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТИТЕ

1. Имоти, машини и съоръжения

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Стоп.инвентар и тр. средства	Други	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
На 1 януари 2023 г.					
Отчетна (преоценена) стойност	26 384	38 899	865	75	66 223
Натрупана амортизация	(1 891)	(28 826)	(654)	(54)	(31 425)

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Балансова стойност	24 493	10 073	211	21	34 798
---------------------------	---------------	---------------	------------	-----------	---------------

Към 31 декември 2023 г.

Балансова стойност в началото на периода	24 493	10 073	211	21	34 798
Новопридобити	158	354	57	-	569
Отписани по балансова стойност					
Преоценка					
Разход за амортизация	(697)	(1 598)	(54)	(8)	(2 357)
Отписана амортизация		133			133
Балансова стойност в края на периода	23 954	8 831	214	13	33 012

На 31 декември 2023 г.

Отчетна (преоценена) стойност	26 340	39 121	922	75	66 660
Натрупана амортизация	(2 588)	(30 290)	(708)	(62)	(33 648)
Балансова стойност	23 954	8 831	214	13	33 012

На 1 януари 2024 г.

Отчетна (преоценена) стойност	26 542	39 121	922	75	66 660
Натрупана амортизация	(2 588)	(30 290)	(708)	(62)	(33 648)
Балансова стойност	23 954	8 831	214	13	33 012

Към 31 март 2024г.

Балансова стойност в началото на периода	23 954	8 831	214	13	33 012
Новопридобити		71			71
Отписани по балансова стойност					
Преоценка					
Разход за амортизация	(176)	(324)	(13)	(2)	(515)
Отписана амортизация					
Балансова стойност в края на периода	23 778	8 578	201	11	32 568

На 31 март 2024 г.

Отчетна (преоценена) стойност	26 542	39 192	922	75	66 731
Натрупана амортизация	(2 764)	(30 614)	(721)	(64)	(34 163)
Балансова стойност	23 778	8 578	201	11	32 568

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

В стойността не са посочени сумите, които представляват разходи за придобиване на дълготрайни материални активи. Посочените активи са 521 хил. лв. към 31.12.2022 г., към 31.12.2023 г. са 71 хил. лв. и 1 153 хил. лв. към 31.03.2024 г. (изплатени аванси за придобиване на машини)

Към 31 март на текущата година имотите включват по балансова стойност земи за 13 359 хил. лв., сгради за 10 275 хил. лв. и сгради с право на ползване 144 хил.лв.. Към края на предходната година показателите са съответно 13 359 хил. лв., 10 401 хил. лв. и сгради с право на ползване 194 хил. лв.

Активите с право на ползване по договори за оперативен лизинг се класифицират в следните групи със стойности към 31.03.2024 г.:

Група активи	Отчетна стойност	Амортизация	Балансова стойност
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Сгради	593	448	145
Машини и оборудване	38	28	10
Общо	631	476	155

Активите с право на ползване по договори за оперативен лизинг се класифицират в следните групи със стойности в хил. лв. към 31.12.2023 г.:

Група активи	Отчетна стойност	Амортизация	Балансова стойност
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Сгради	593	399	194
Машини и оборудване	38	25	13
Общо	631	424	206

Земите и сградите са оценени в края на годината по справедлива стойност въз основа на доклади на лицензирани оценители. Активите на дружеството Имоти, машини и съоръжения са оценени с годишна оценка - себестойност, намалена с натрупаните амортизации. Според ръководството балансовата стойност на всички посочени активи не е по-малка от възстановимата им стойност, поради което няма необходимост от обезценка.

2. Нематериални активи и активи с право на ползване по оперативен лизинг

	Права върху индустриална собственост	Програмни продукти	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2023 г.			
Отчетна (преоценена) стойност	5 992	833	6 825
Натрупана амортизация	(4 337)	(832)	(5 169)
Балансова стойност	1 655	1	1 656

Към 31 декември 2023 г.

Балансова стойност в началото на периода	1 655	1	1 656
Новопридобити	47	39	86

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Отписани по балансова стойност			
Преоценка			
Разход за амортизация	(447)	(7)	(454)
Отписана амортизация			
Балансова стойност в края на периода	1 255	33	1 288

На 31 декември 2023 г.

Отчетна (преоценена) стойност	6 039	873	6 912
Натрупана амортизация	(4 784)	(840)	(5 624)
Балансова стойност	1 255	33	1 288

На 1 януари 2024 г.

Отчетна (преоценена) стойност	6 039	873	6 912
Натрупана амортизация	(4 784)	(840)	(5 624)
Балансова стойност	1 255	33	1 288

Към 31 март 2024г.

Балансова стойност в началото на периода	1 255	33	1 288
Новопридобити			
Отписани по балансова стойност			
Преоценка			
Разход за амортизация	(102)	(5)	(107)
Отписана амортизация			
Балансова стойност в края на периода	1 153	28	1 181

На 31 март 2024 г.

Отчетна (преоценена) стойност	6 039	873	6 912
Натрупана амортизация	(4 886)	(845)	(5 731)
Балансова стойност	1 153	28	1 181

В стойността не са посочени сумите, които представляват разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи. Посочените активи са 2 105 хил. лв. към 31.12.2022г., към 31.12.2023 г. са 2 272 хил. лв. и 2 296 хил. лв. към 31.03.2024 г. Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи включват разходи за придобиване на права за интелектуална собственост, които се очаква да бъдат използвани в бъдещата дейност.

Нематериалните активи са оценени с годишна оценка – стойност на придобиване, намалена с натрупаните амортизации. Според ръководството на дружеството балансовата стойност на активите не е по-малка от възстановимата им стойност, поради което няма необходимост от обезценка.

3. Инвестиции в дъщерни дружества

Дружеството притежава 100% участие в следните компании:

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ	ХИЛ. ЛВ
Перпетел ЕАД	50	
SWYSSI S.R.L. Румъния	19	19
Общо	69	19

На 15.02.2024г. Дружеството внесе 50 хил. лв. за уставен капитал на второ дъщерно дружество ПЕРПЕТЕЛ ЕАД с предмет на дейност: Създаването на устойчива и екологично чиста среда и производство, търговия и пренос на електрическа енергия, управление на соларни и вятърни паркове. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 21.02.2024г. с ЕИК 207721193. Така групата на Чайкафарма ВЛ АД се формира от три дружества.

Изкупени собствени акции

Дружеството не притежава собствени изкупени акции. Собствените акции са оценени по годишна оценка справедлива стойност на база на котировка на фондовата борса по оценка на инвестиционен посредник.

4. Нетекущи предоставени заеми и нетекущи търговски вземания

Матуритета на нетекущи вземания е както следва:

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ	ХИЛ. ЛВ
До една година	0	0
Между една и три години	4 978	4 978
Над три години		
Общо	4 978	4 978

Балансовата стойност на дългосрочните вземания и заемите е деноминирана в следните валути:

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ	ХИЛ. ЛВ
Евро		
Български лев	4 978	4 978
Общо	4 978	4 978

Ръководството на Дружеството счита, че справедливата цена на нетекущи вземания и предоставените заеми е приблизително равна на тяхната балансова стойност.

Вземанията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване. Преглед за обезценка се извършва от ръководството на дружеството в края на всяка година и ако има индикации за подобна обезценка, загубите се начисляват в отчета за всеобхватния доход.

Ръководството на дружеството счита, че представените вземания са събираеми и няма необходимост от начисляване на обезценки на вземания от предходни години, които са в размер на 4 978 хил. лв., за които има сключено споразумение за получаване до края на 2024 г.

5. Финансови активи и финансови пасиви

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Категории в хил. лв.:

31.03.2024

31.12.2023

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, показващи поотделно:

i) определените като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9	-	-
ii) тези, оценявани задължително по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9	-	-

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, показващи поотделно

i) определените като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9	-	-
ii) тези, които отговарят на дефиницията за държани за търгуване в МСФО 9	-	-

Финансови активи, оценени по амортизирана стойност:

Вземания от контрагенти	71 721	70 856
Обезценка на вземания от контрагенти	(73)	(73)
Вземания по предоставен заем	-	-
Обезценка на вземания по предоставени заеми	-	-
Общо	71 648	70 783

Финансови пасиви, оценени по амортизирана стойност:

Задължения към доставчици	2 883	3 503
Задължения по лизинг	1 137	1 386
Заеми от банки	9 789	9 791
Общо	13 809	14 680

6. Материални запаси, търговски и други вземания

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Търговски вземания	61 437	61 036

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Обезценка за кредитен риск	(73)	(73)
Аванси от доставчици	5 550	5 437
Съдебни и присъдени вземания		
Други вземания	9	9
Данъци за възстановяване	12	12
Разходи за бъдещи периоди	235	81
Общо търговски и други вземания	67 170	66 502
	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Материали	12 490	13 103
Продукция	692	423
Стоки	634	777
Общо материални запаси	13 816	14 303

Възрастовата структура на търговските вземания е посочена за непадежиралите (редовни) търговски вземания. Не са налице просрочени търговски вземания, за които да бъде посочена възрастова структура.

Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания. На тази база е определен корективът за обезценка на вземанията.

При определяне на цената на сделката предприятието коригира обещания размер на възнаграждението за въздействието на стойността на парите във времето, ако моментът на плащане, договорен (пряко или косвено) от страните по договора, поражда за клиента или предприятието значителна полза от финансирането на прехвърлянето на стоките или услугите към клиента. При тези обстоятелства договорът съдържа значителен компонент на финансиране. Приходите от лихви за финансови активи се изчисляват по метода на ефективната лихва.

7.Пари и парични еквиваленти

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Каса в лева и чуждестранна валута		
Банкови сметки в лева и чуждестранна валута	65	60
Всичко	65	60

Балансовите стойности на паричните средства и еквиваленти на Дружеството са деноминирани в следните валути:

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Български лев	52	53
Чуждестранна валута	13	7
Всичко	65	60

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31 март на текущата година и на предходната година. За нуждите на изготвянето на отчета за паричния поток в паричните средства и еквиваленти се включват всички налични парични средства в каси и банки.

8. Акционерен капитал

	Акции в хил. бр.	Обикновени Акции хил. лв.
Към 31 декември 2022 г.	84 500	84 500
Към 31 декември 2023 г.	84 500	84 500
Към 31 март 2024 г.	84 500	84 500

Регистрираните обикновени акции са 84 500 000 броя (са били през 2023г. 84 500 000 броя, през 2022г. 84 500 000 броя) с номинална стойност 1 (един) лев за акция (2023 г.: 1 (един) лев за акция). Емитираните акции са напълно платени. Всички акции дават равни права на акционерите.

9. Преоценъчен и други резерви, неразпределена печалба

	Резерв от преоценка на ИМС	Законов и допълнителен резерв	Резерв от преоценка на пенсионни фондове	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Салдо на 1 януари 2023 г.	4 350	8 147	1	12 498
Промени от преоценка			26	26
Отсрочени данъци	(5)		(3)	(8)
Друг всеобхватен доход	(5)		(23)	18
Разпределение на печалба		284		284
Салдо на 31 декември 2023 г.	4 345	8 431	24	12 800
Салдо на 1 януари 2024 г.	4 345	8 431	24	12 800
Промени от преоценка				
Отсрочени данъци				
Друг всеобхватен доход				
Разпределение на печалба				
Салдо на 31 март 2024 г.	4 345	8 431	24	12 800

През първото тримесечие на 2024г. не правена преоценка.

Резервите от преоценка на земи и сгради не подлежат на разпределение под формата на дивиденди.

Законовият резерв е формиран съгласно изискванията на Търговския закон и не подлежи на разпределение съгласно действащото законодателство. Допълнителните резерви са образувани по решение на Общото събрание на акционерите с източник неразпределена печалба.

Резервите от актюерски преоценки не подлежат на разпределение под формата на дивиденди.

Неразпределената печалба формирана от текущите резултати от дейността за 2020г., 2021 г., 2022г. и 2023г.

10. Заеми

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Нетекущи задължения по лизинг	686	879
Текущи задължения по лизинг	451	507
Краткосрочен заем	9 789	9 791
Всичко	10 926	11 177

Условията по краткосрочни банкови заеми към 31.03.2024 година са както следва:

Банка кредитор:	ОББ АД
Договорен размер на кредита:	7 826 хил. лв. (4 000 хил. евро)
Годишна лихва:	Тримесечен EURIBOR + надбавка от 2 пункта
Падеж:	20.12.2024 година
Обезпечение:	Ипотеките и залози
Цел на кредита:	Рефинансиране на съществуващ кредит и за оборотни средства
Задължение към края на текущата година:	7 819 хил. лв. главница и 13 хил. лв. лихви
Банка кредитор:	ОББ АД
Договорен размер на кредита:	1 955 хил. лв. (1 000 хил. евро)
Годишна лихва:	Тримесечен EURIBOR + надбавка от 2 пункта
Падеж:	20.12.2024 година
Обезпечение:	Ипотеките и залози
Цел на кредита:	Оборотни средства
Задължение към края на текущата година:	1 954 хил. лв. главница и 3 хил. лв. лихви

Дружеството е съдлъжник по заем на „Търговска лига – Глобален аптечен център“ АД от ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД съгласно договори от 12.04.2019 г. и 03.12.2019 г., с падежи 30.07.2024 г. и 30.09.2028 г., задължения към 31.03.2024 г. за кредитополучателя 15 868 хил. лв.

Дружеството е съдлъжник по заем на „Търговска лига – Глобален аптечен център“ АД от ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД съгласно договор от 08.08.2022г., в размер на 3 600 хил. евро с падеж 07.08.2024 г., задължения към 31.03.2024 г. за кредитополучателя 3 000 хил. евро.

Ипотеките включват поземлени имоти с материален интерес 3 575 хил. лв.

Залозите включват машини и оборудване с материален интерес 4 609 хил. лв.

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Задълженията по договорите за лизинг включват три договора за сгради и машини, със срок от 2024 г. до 2026 г. Приложените лихвени проценти са от 2% до 2,2 %.

11.Отсрочени данъци

Отсрочените данъци се отчитат за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност за целите на счетоводното отчитане при данъчна ставка в размер на 10% (предходната: 10%) приложима за годината, в която се очаква да се проявят с обратна сила.

Движенията на отсрочените данъци са както следва:

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
В началото на годината	(1 113)	(1 042)
(Приход)/разход във финансов резултат за периода		(63)
(Приход)/разход в друг всеобхватен доход		(20)
В края на периода	(1 113)	(1 113)

Отсрочени данъчни пасиви	Земи и сгради	Амортизации	Общо
	преоценка	на активи	
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Към 1 януари 2023	(460)	(645)	(1 105)
Дебит /(кредит) в собствен капитал поради промяна на временните разлики	(6)		(6)
Разход/(приход) в отчета за всеобхватния доход поради промяна на временните разлики		(53)	(53)
Към 31 декември 2023	(466)	(698)	(1 164)
Дебит /(кредит) в собствен капитал поради промяна на временните разлики			
Разход/(приход) в отчета за всеобхватния доход поради промяна на временните разлики			
Към 31 март 2024	(466)	(698)	(1 164)

Отсрочени данъчни активи	Отпуски,	Обезценки	Общо
	доходи и пенсионни обезщетения	на вземания и разлики от лизинг	
Към 1 януари 2023	56	7	63

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

(Разход)/приход в отчета за всеобхватния доход	(13)	1	(12)
Към 31 декември 2023	43	8	51
(Разход)/приход в отчета за всеобхватния доход			
Към 31 март 2024	43	8	51

Общата сума на отсрочените данъчни активи и пасиви е пасив в размер на 1 113 хиляди лева (2023: пасив за 1 113 хиляди лева).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, понеже се отнасят за една и съща данъчна администрация.

Дългосрочни задължения към персонала

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	177	197
Общо	177	197

Дружеството е назначило сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

12.Търговски и други задължения

	31.03.2024	31.12.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Задължения към доставчици	2 883	3 503
Задължения към персонала	822	874
Данъци и социално осигуряване	796	502
Други задължения	105	132
Общо	4 606	5 011

Търговските и други задължения са деноминирани в:

Български лев	2 547	1 355
Евро	1 634	2 707
Долари на САЩ	425	949
	4 606	5 011

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Задълженията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези в чуждестранна валута по заключителния курс на БНБ към 31.03.2024 г.

Търговските задължения се отчитат по първоначална цена на придобиване по номинална стойност на лева и по левовата равностойност на чуждестранната валута по централния курс на БНБ.

Всички търговски и други задължения са деноминирани и оценени по номинална стойност на лева. Ръководството на дружеството счита, че няма необходимост от начисляване на провизии във връзка с претенции или поети ангажименти за лихви, неустойки и други плащания по задълженията.

13. Приходи

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Продажби на продукция	12 320	11 506
Продажби на стоки	1 024	2 095
Продажба на услуги	17	9
Други доходи	-	-
Приходи от финансираня	-	30
Общо	13 361	13 640

Продажбите на продукция и стоки са свързани с лекарствени форми. Те се осъществяват на територията на страната.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване плащане или възнаграждение, като се измерват по номинална стойност на лева.

Категории приходи от продукция и стоки в хил. лв.

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ	ХИЛ. ЛВ
а) вид продукция и стоки		
Лекарствени продукти	13 344	13 601
Друга продукция и стоки	-	-
Общо приходи	13 344	13 601

б) географски регион		
България	13 212	13 143
Износ за трети страни	132	44
Вътреобщостни доставки в Европейски съюз	-	414
Общо приходи	13 344	13 601

14. Разходи за дейността

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Балансова стойност на продадени стоки	(609)	(709)

Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство	341	(257)
Материали	(3 234)	(3 189)
Външни услуги	(5 021)	(4 384)
Разходи за заплати	(1 909)	(1 311)
Разходи за социално осигуряване	(361)	(256)
Разходи за амортизация	(622)	(867)
Други	(136)	(468)
Общо	(11 551)	(11 441)

Разходите за дейността са свързани с производството и продажбите на лекарствени форми.

Разходите се оценяват по справедливата стойност на платеното или подлежащо на плащане, като се измерват по номинална стойност на лева или по левовата равностойност на чуждестранната валута по централния курс на БНБ за деня на операцията.

Значителен дял от разходите за материали заемат таблетките 1 255 хил. лв. и субстанциите (1 053 хил. лв.).

Основен дял от разходите за външни услуги се пада на маркетингането на стоките - 4 455 хил. лв.

Разходите за амортизации се формират най-вече от амортизацията на машини и оборудване – 335 хил. лв. Възнагражденията по трудови правоотношения са съществена част от разходите за заплати – 1 832 хил. лв.

15. Финансови приходи и разходи

15.1 Финансови приходи

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от лихви	-	-
Приходи от валутно-курсови разлики	4	27
Приходи от операции с финансови инструменти	-	-
Общо	4	27

Приходите, създадени от използването от други лица на лихвоносни активи на предприятието, както и по други финансови операции, са признати когато е вероятно предприятието да има икономически ползи, свързани със сделката и сумата на приходите може да бъде надеждно оценена.

15.2 Финансови разходи

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за лихви	(151)	(114)

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Разходи от валутнокурсони разлики	(30)	(26)
Други финансови разходи	(7)	(7)
Общо	(188)	(147)

Разходите, създадени от използването от предприятието на лихвоносни активи на други лица, както и по други финансови операции, са признати, когато е вероятно предприятието да намалява икономически ползи, свързани със сделката, и сумата на разходите може да бъде надеждно оценена.

16. Разход за данъци и друг всеобхватен доход за периода

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Текущ разход за данък върху дохода	(160)	(140)
Отсрочени данъци		
Разход за данък в отчета за доходите	(160)	(140)

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Печалба преди данъци	1 626	2 079
Данък, изчислен при ефективна данъчна ставка 10% (2023 г.: 10%)	(160)	(140)
Корекция от непризнати приходи и разходи		
Корекция на активи и пасиви за отсрочени данъци		
Разход за данък в отчета за доходите	(160)	(140)

17. Печалба на акция

Основна печалба на акция

Основната печалба на една акция се изчислява като се раздели нетната печалба за разпределение между основните акционери на средно-претегления брой издадени през годината обикновени акции, от които се вадят средния брой обратно изкупени от Дружеството обикновени акции.

Печалба на акция с намалена стойност

За целите на изчислението на печалба на акция с намалена стойност, средно претегленият брой на издадените обикновени акции е коригиран с всички книжа, потенциално конвертируеми в обикновени акции. Към 31 март на текущата и на предходната година Дружеството няма издадени конвертируеми ценни книжа, което обяснява равенството на двата коефициента.

	31.03.2024	31.03.2023
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Печалба, подлежаща на разпределение (в хиляди лева)	1 466	1 939
Среднопретеглен брой акции в обръщение (в хиляди лева)	84 500	84 500
Основна печалба на акция (в лева на акция)	0.02	0.02

18. Дивиденди на акция

Дивидентите, подлежащи на плащане, се отчитат едва след като бъдат гласувани на годишното общо събрание на акционерите.

На проведеното Общо събрание през месец юни 2020 г. беше решено 2 300 хил. лв. от печалбата за 2019 г. да отиде за увеличение на капитала, 268 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен. Увеличението на капитала не е вписано в Търговския регистър и затова то не намира отражение в годишните отчети.

На проведеното Общо събрание през месец юни 2021 г. беше решено 2 300 хил. лв. от печалбата за 2019 г. да отиде за увеличение на капитала, 63 хил. лв. от печалбата за 2020г. за увеличение на резервите и 541 хил. лв. отиват неразпределена печалба. Дивидент не беше разпределен.

На проведеното Общо събрание през месец юни 2022 г. беше решено 1 259 хил. лв. от печалбата за 2021 г. да отиде във фонд Неразпределена печалба, 140 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен.

На проведеното Общо събрание през месец юни 2023 г. беше решено 4 308 хил. лв. от печалбата за 2022 г. да отиде във фонд Неразпределена печалба, 284 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен.

19. Условни задължения

Понастоящем се водят съдебни дела с несъществени суми, от които се очаква положителна развръзка за предприятието. Дружеството няма други поети условни задължения и ангажименти със съществен характер съгласно сключените договори, водените съдебни дела и други документи.

Данъчно облагане

Данъчните власти са извършили пълна проверка на Дружеството до 2019 г. включително. Не са констатирани значими нарушения или забележки.

Данъчните служби могат по всяко време да проверят отчетите и регистрите в рамките на петте последователни години, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати данъчното задължение, и да наложат допълнителни данъчни задължения или глоби. На ръководството на Дружеството не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на съществени задължения в тази област.

20. Сделки със свързани лица

Към 31.03.2024 г. дружеството има две предприятия с наличието на контрол. Това е регистрираното в Република Румъния дружество SWYSSI S.R.L. и българското дружество Перпетел ЕАД.

Транзакции със свързани лица

Крайните салда на вземания и задължения от и към свързани лица в края на годината са с включен данък върху добавената стойност. Продажбите и покупките с предприятията – свързани лица са без включен данък върху добавената стойност.

През текущата година все още няма извършени сделки със свързани лица.

21. Възнаграждение на ключовия управленски персонал и одит

Начислени са краткосрочни доходи на ръководството през първото тримесечие на 2024 г. в размер на 27 хил. лв. съгласно сключените договори. Начислени са разходи за одит в размер на 0 хил.лв съгласно сключените договори.

22. Управление на финансовия риск

Осъществявайки дейността си, Дружеството е изложено на многообразни финансови рискове. Програмата на Дружеството за цялостно управление на риска е съсредоточена върху непредвидимостта на търговските пазари и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на Дружеството. Дружеството не използва деривативни финансови инструменти, за да хеджира определени рискови експозиции.

(а) Валутен риск

Дружеството не е изложено на съществен риск, свързан с валутните курсове, тъй като неговите активи, пасиви и сделки са деноминирани в български лева или евро, и левът е вързан за еврото, според правилата на Валутния съвет. Извършва се редовен контрол върху елементите на баланса с цел минимизиране излагането на валутно-курсен риск.

(б) Ценови риск

Дружеството не е изложено на риск от промяна на цената на финансови инструменти, тъй като не притежава такива със съществени размери. Дружеството е изложено на риск от промяна в цените на продукцията и стоките, а също така и на материалите. За целите на управлението на ценовия риск, произтичащ от продажби на услуги, Дружеството систематично следи пазарните цени, оптимизира разходите и търси подходящи основни клиенти.

С началото на агресията на Русия в Украйна на 24.02.2022, множество от доставчиците ни уведомиха за предстоящи увеличения на доставяните от тях активни субстанции, опаковъчни и помощни материали. Към момента нямаме отказ за доставка и не се наблюдава съществено забавяне във времето за изпълнение на направените поръчки.

(в) Лихвен риск

Лихвоносните активи на Дружеството могат да бъдат с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Заеми с променлив лихвен процент излага Дружеството на лихвен риск от промени на бъдещите парични потоци, а заемите с фиксиран лихвен процент – на лихвен риск от промяна на справедливата стойност. Политиката на Дружеството е да получава заеми и да предоставя заеми, като минимизира лихвения риск. Към 31 март на текущата и на предходната година Дружеството не притежава лихвоносни активи и пасиви, отчитани по справедлива цена, и съответно не е изложено на риск от промяна на паричните потоци и справедливата стойност.

(г) Кредитен риск

В Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Дружеството е установило политики, подsigуряващи извършването на продажби на основен клиент с незабавно плащане или плащане в разумен срок от време съгласно споразумения. Кредитният риск произлиза основно от пари и парични еквиваленти в банки и други финансови институции, също както и от предоставени заеми. За банки и други финансови институции, се приемат само институции с висок кредитен рейтинг. Ръководството не очаква загуби, в следствие на неизпълнение на задълженията на своите контрагенти.

Всички финансови активи са с контрагенти, които нямат външен кредитен рейтинг и нямат неизпълнение за минали периоди.

(д) Ликвиден риск

Предпазливото управление на ликвидния риск предполага поддържане на достатъчно количество парични средства и други ликвидни средства. Поради динамичната природа на основните типове бизнес, Финансовия отдел на Дружеството има за цел да постигне гъвкавост във финансирането, като поддържа достатъчно парични средства и търговски вземания, които да се използват за ликвидиране на задълженията в разумен срок от време.

23. Управление на капиталовия риск

Целите на Дружеството при управление на капитала са да защитят способността на Дружеството да продължи като действащо предприятие с цел да осигури възвръщаемост за акционерите и поддържане на оптимална капиталова структура.

За да поддържа или изменя капиталовата структура, Дружеството може да коригира сумата на изплатените дивиденди, да върне капитал на акционерите, да емитира нови дялове или да продаде активи, за да изплати дългове. В допълнение на това, управлявайки ликвидността и капиталовата структура, Дружеството може да увеличи акционерния капитал, както и да вземе заеми.

24. Събития след датата на отчета и действия за опазване на климата.

Събития след датата на отчета

Действия за опазване на климата

Следвайки целите за общо намаляване на произвежданите от предприятието вредни емисии, през Февруари 2021 г. два парогенератора, осигуряващи производството с топла вода и пара, преминаха от дизелово гориво към природен газ (метан).

Освен като по-екологичен източник на енергия, замената доведе и до повишаване на мощността на монтираното оборудване.

Друга мярка, способстваща намаляването на излъчваните вредни емисии е инсталирането на допълнителни инвертори към водните охладителни кули. Монтирането им, позволява намаляване на потреблението на електричество през нощта и в неработни дни с 50%. Постепенно луминисцентното осветлението във всички помещения на територията на производствената площадка, се заменя с LED източници на светлина, със значително по-малка потреблявана мощност, което от своя страна като резултат също води до намаляване на емисиите.

Дата на изготвяне: 22.04.2024 г.

Съставител:.....

(Петя Монева)

Ръководител:

(Бисер Георгиев)